

Βρυξέλλες, 31.1.2019
COM(2019) 37 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Ετήσια έκθεση για την εφαρμογή των μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη
χρηματοδότηση των εξωτερικών δράσεων**

{SWD(2019) 12 final}

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) προάγει μια συντονισμένη προσέγγιση, με την οποία συνενώνει όλα τα διαθέσιμα μέσα της ΕΕ και των κρατών μελών της με σκοπό την επίτευξη ενός περισσότερο ειρηνικού και ευημερούντα κόσμου. Το 2017, η Ευρώπη και ο κόσμος αντιμετώπισαν και πάλι σημαντικές προκλήσεις. Η ΕΕ ανταποκρίθηκε με ολοκληρωμένο τρόπο, χρησιμοποιώντας ολόκληρο το φάσμα των πολιτικών και των εργαλείων που διαθέτει από τα πεδία της διπλωματίας, της ασφάλειας, των χρηματοοικονομικών, του εμπορίου, της ανάπτυξης και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Τα μέτρα αντιμετώπισης κρίσεων που θεσπίστηκαν προέβλεπαν την παροχή στήριξης προς όλες τις μείζονες συνεχιζόμενες κρίσεις ανά τον κόσμο, περιλαμβανομένων δραστηριοτήτων στις δέκα «λιγότερο ειρηνικές» χώρες¹.

Η ΕΕ ως ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας

Το 2017, ξεκίνησε η πλήρης υλοποίηση της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ (ΣΣΕΕ) για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας². Η ΣΣΕΕ καθορίζει τα βασικά συμφέροντα και τις αρχές της ΕΕ σε θέματα συνεργασίας και παρέχει ένα όραμα για μια περισσότερο αξιόπιστη, υπεύθυνη και ευπροσάρμοστη ΕΕ στον κόσμο.

Η ΕΕ συνέχισε να ανταποκρίνεται σε ιδιαίτερα ευάλωτες καταστάσεις ανθρωπιστικής κρίσης, ξηρασίας και ανασφάλειας, χρηματοδοτώντας επιχειρήσεις αξίας άνω των 2,2 δισ. EUR σε περισσότερες από 90 χώρες εκτός της ΕΕ. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εξακολουθούν να είναι ο μεγαλύτερος χορηγός ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι ο μεγαλύτερος χορηγός επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ), καθώς καλύπτουν άνω του ήμισυ της ΕΑΒ παγκοσμίως. Το 2017, μόνο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκταμίευσε το ποσό των 13,34 δισ. EUR για την ΕΑΒ.

Η ΣΣΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας υλοποιήθηκε ταχέως και με τρόπο ουσιαστικό, με εργασίες όπως η συντονισμένη ετήσια επανεξέταση στον τομέα της άμυνας (CARD)³, η δημιουργία της Στρατιωτικής Δυνατότητας Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων (MPCC)⁴, η εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ευρωπαϊκή άμυνα και της κοινής δήλωσης ΕΕ-NATO, και η συμφωνία σχετικά με τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία (PESCO)⁵.

Η ΣΣΕΕ αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα ενός διεθνούς συστήματος βασισμένου στην πολυμέρεια. Η ΕΕ και τα Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ) είναι αναντικατάστατοι εταίροι στην προσπάθεια για την επίτευξη ειρήνης και ασφάλειας. Οι ρηζικέλευθες κοινές τριμερείς εργασίες της Αφρικανικής Ένωσης (ΑΕ)-ΕΕ-ΟΗΕ για τη Λιβύη και τη μετανάστευση αποσκοπούν στην προετοιμασία του εδάφους για ενισχυμένη συνεργασία όσον αφορά το θεματολόγιο σχετικά με την ειρήνη και την ασφάλεια. Η στήριξη που παρέχεται στην κοινή δύναμη της G5 Σαχέλ δείχνει επίσης τη σπουδαιότητα της επένδυσης σε εταιρικές σχέσεις για την ασφάλεια σε παγκόσμιο-περιφερειακό επίπεδο.

¹ Παγκόσμιος Δείκτης Ειρήνης 2017, Ινστιτούτο Οικονομικών και Ειρήνης

² <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36453/coordinated-annual-review-defence-card_en

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/27763/military-planning-and-conduct-capability-mpcc_en

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en

Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, υλοποίηση του θεματολογίου της ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Τον Ιούνιο του 2017, η νέα ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη⁶ υπογράφηκε σε κοινή δήλωση από τη μαλτέζικη προεδρία, εκ μέρους του Συμβουλίου και των κρατών μελών, το Κοινοβούλιο, την Επιτροπή και την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας. Η νέα κοινή αντίληψη συνιστά την απάντηση της ΕΕ στις παγκόσμιες τάσεις και προκλήσεις της παγκόσμιας συνεργασίας και ανάπτυξης, με την οποία ευθυγραμμίζονται η εξωτερική δράση της ΕΕ με το θεματολόγιο του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη του ΟΗΕ και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ).

Διαρθρωμένη γύρω από τις 5 αρχές που πλαισιώνουν το θεματολόγιο του 2030 (άνθρωποι, πλανήτης, ευμάρεια, ειρήνη και εταιρική σχέση), η κοινή αντίληψη προβάλλει μια ισορροπημένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης.

Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο

Το 2017, ξεκίνησε η υλοποίηση του φιλόδοξου Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου (ΕΕΣ)⁷ της ΕΕ, κατόπιν της έναρξης ισχύος του κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ) τον Σεπτέμβριο. Με εισροές ύψους 4,1 δισ. EUR (2,6 δισ. EUR για μεικτές επενδύσεις και 1,5 δισ. EUR για εγγυήσεις), αποσκοπεί στην κινητοποίηση συνολικών επενδύσεων 44 δισ. EUR στην Αφρική και τις γειτονικές χώρες της ΕΕ, με πέντε «επενδυτικές θυρίδες» οι οποίες καλύπτουν τους εξής τομείς: βιώσιμη ανάπτυξη και συνδεσιμότητα· χρηματοδότηση πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΠΜΜΕ)· βιώσιμη γεωργία, γεωργοί επιχειρηματίες και γεωργική βιομηχανία· βιώσιμες πόλεις· και ψηφιοποίηση στην υπηρεσία της ανάπτυξης.

Η θέσπιση του ΕΕΣ αποτελεί σημείο καμπής για την εξωτερική δράση της ΕΕ, καθώς λειτουργεί καταλυτικά για την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στην παραγωγή αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των ευρύτερων στόχων για την παγκόσμια πολιτική.

Καλύτερη συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ

Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη θέτει τον κοινό προγραμματισμό στο επίκεντρο των προσπαθειών της ΕΕ για καλύτερη συνεργασία με τα κράτη μέλη με στόχο την υλοποίηση του θεματολογίου του 2030. Συνδυάζοντας πόρους και ικανότητες, ο κοινός προγραμματισμός ενισχύει τον συλλογικό αντίκτυπο και την προβολή της ευρωπαϊκής αναπτυξιακής συνεργασίας και εξωτερικής δράσης.

Τον Μάιο του 2017, μια ανεξάρτητη αξιολόγηση των διαδικασιών κοινού προγραμματισμού της ΕΕ⁸ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, με τον κοινό προγραμματισμό, έχει ενισχυθεί ο συντονισμός μεταξύ ΕΕ, κρατών μελών και άλλων αναπτυξιακών εταίρων, ενώ έχει ενδυναμωθεί η φωνή και η επιρροή της ΕΕ και των κρατών μελών σε επίπεδο χωρών.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-external-investment-plan-factsheet_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

Στα τέλη του 2017, υπήρχαν 23 έγγραφα κοινού προγραμματισμού, εκ των οποίων τα επτά ολοκληρώθηκαν εντός του έτους. Σε εξέλιξη βρισκόταν διαδικασία κοινού προγραμματισμού σε επιπλέον 36 χώρες εταίρους.

Συνοχή της Αναπτυξιακής Πολιτικής

Η συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής (ΣΑΠ) υποχρεώνει την ΕΕ να λαμβάνει υπόψη τους στόχους αναπτυξιακής συνεργασίας στην υλοποίηση όλων των πολιτικών που είναι πιθανόν να επηρεάζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Το 2017, η Επιτροπή συνέχισε να προωθεί τη ΣΑΠ, μεταξύ άλλων, ενσωματώνοντας την στην ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, και ανέδειξε τη σημαντική συμβολή της για την επίτευξη των ΣΒΑ.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ

Αφρική

Το 2017 ήταν σημαντικό έτος για τη στρατηγική εταιρική σχέση με την Αφρική. Τον Μάιο εκδόθηκε κοινή ανακοίνωση για μια ανανεωμένη εταιρική σχέση Αφρικής-ΕΕ⁹, την οποία ακολούθησε η 5η σύνοδος κορυφής της Αφρικανικής Ένωσης-ΕΕ στο Αμπιτζάν τον Νοέμβριο. Ξεκίνησαν οι προεργασίες για μια νέα σχέση με χώρες της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) με στόχο την επίτευξη μιας εταιρικής σχέσης μεταξύ ίσων μετά τη συμφωνία του Κοτονού, η οποία θα είναι σύγχρονη, πολιτική και στοχευμένη.

Το 2017, εγκρίθηκαν 40 νέα προγράμματα στις τρεις περιφέρειες που καλύπτονται από το καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη σταθερότητα και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και του εκτοπισμού ατόμων στην Αφρική (καταπιστευματικό ταμείο για την Αφρική).

Περιφέρεια διεύρυνσης

Πολιτική εξέλιξη μείζονος σημασίας το 2017 ήταν η ομιλία του Πρόεδρου Γιούνκερ για την κατάσταση της Ένωσης¹⁰, με την οποία επιβεβαιώθηκε και ενισχύθηκε η ομόφωνη στήριξη της ΕΕ για την ενταξιακή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων.

Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας

Το 2017, η ΕΕ συνέχισε να αναπτύσσει την αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) για την επίτευξη κοινών στόχων σταθεροποίησης στις γειτονικές χώρες και ανάπτυξης περισσότερο προσαρμοσμένων εταιρικών σχέσεων. Συνάφθηκαν αναθεωρημένα θεματολόγια σύνδεσης με τη Γεωργία και τη Μολδαβία και τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία σύνδεσης με την Ουκρανία, περιλαμβανομένης της σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών. Συνολική και ενισχυμένη συμφωνία συνεργασίας συνήφθη και υπεγράφη με την Αρμενία. Η σύνοδος κορυφής

⁹ JOIN(2017) 17 final της 4.5.2017.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_el.htm

της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο παρείχε κατευθυντήριες γραμμές για μια μελλοντική περιφερειακή συνεργασία βάσει των «20 παραδοτέων έως το 2020»¹¹.

Τα προγράμματα της ΕΕ συνέχισαν να παρέχουν στήριξη για την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ανάπτυξη των χωρών της Νότιας Γειτονίας, περιλαμβανομένων εκείνων που φιλοξενούν πρόσφυγες από τη Συρία.

Οι προτεραιότητες της εταιρικής σχέσης για την περίοδο 2017-2020 συμφωνήθηκαν με την Αλγερία και την Αίγυπτο, ενώ σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά τον προσδιορισμό παρόμοιων κοινών προτεραιοτήτων με την Αρμενία, την Τυνησία, την Παλαιστίνη, το Αζερμπαϊτζάν και τη Λευκορωσία.

Τον Μάιο του 2017 εγκρίθηκε μια κοινή ανακοίνωση σχετικά με τις εξελίξεις στη Γειτονία και την υλοποίηση της επανεξέτασης της ΕΠΓ¹².

Ασία, Κεντρική Ασία και Ειρηνικός

Τόσο η 19η σύνοδος κορυφής ΕΕ-Κίνας τον Ιούνιο του 2017 όσο και η σύνοδος κορυφής ΕΕ-Ινδίας τον Οκτώβριο κατέδειξαν κοινές δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση παγκόσμιων και περιφερειακών ζητημάτων, όπως η κλιματική αλλαγή και οι απειλές κατά της ασφάλειας. Η ΕΕ υπέγραψε πολιτικές συμφωνίες σε ευρεία πεδία συνεργασίας με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία το 2017.

Η ΕΕ είχε ενεργή συμμετοχή στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης των Ροχίνγκια στο Μπαγκλαντές και τη Μιανμάρ και ενέτεινε τις ανθρωπιστικές προσπάθειες, συνδιοργανώνοντας τη διάσκεψη χορηγών του ΟΗΕ τον Οκτώβριο και προσφέροντας τη μεγαλύτερη δωρεά.

Λατινική Αμερική και Καραϊβική

Το 2017 σημειώθηκε πρόοδος στις διαπραγματεύσεις με τον εμπορικό συνασπισμό MERCOSUR της Νότιας Αμερικής για μια διαπεριφερειακή συμφωνία σύνδεσης καθώς και στην προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας πολιτικού διαλόγου και συνεργασίας με την Κούβα τον Νοέμβριο. Στις αρχές του έτους, τέθηκε σε ισχύ η πολυμερής εμπορική συμφωνία με τον Ισημερινό.

Το 2017, η ΕΕ επιδίωξε να επικεντρώσει τη συνεργασία της με τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική σε ένα περισσότερο διαφοροποιημένο μοντέλο δίνοντας κυρίαρχο ρόλο στις επενδύσεις, την έρευνα και την καινοτομία, την εκπαίδευση και το ψηφιακό θεματολόγιο.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Ανθρώπινη ανάπτυξη

Η εξάλειψη της φτώχειας (ΣΒΑ 1), η αντιμετώπιση των ανισοτήτων και των διακρίσεων (ΣΒΑ 10) και η μέριμνα για όλους τους ανθρώπους βρίσκονται στο επίκεντρο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ.

Οι συνεισφορές σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες, όπως το διεθνές ταμείο για την καταπολέμηση του AIDS, της φυματίωσης και της ελονοσίας (GFATM), η παγκόσμια συμμαχία για τα εμβόλια και την ανοσοποίηση (GAVI), η παγκόσμια εταιρική σχέση για την εκπαίδευση (GPE), και «Η εκπαίδευση

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20_deliverables_for_2020.pdf

¹² JOIN(2017) 18 final της 18.5.2017.

δεν μπορεί να περιμένει» (Education cannot Wait), διασφάλισαν ότι η ΕΕ διαδραμάτισε μείζονα ρόλο στη διαμόρφωση της διεθνούς πολιτικής ατζέντας για την υγεία (ΣΒΑ 3) και την εκπαίδευση (ΣΒΑ 4). Χάρη στις εν λόγω πρωτοβουλίες 11 εκατ. άνθρωποι έλαβαν σωτήριες για τη ζωή θεραπείες κατά του HIV, αντιμετωπίστηκαν 17,4 εκατ. περιπτώσεις φυματίωσης και διανεμήθηκαν 795 εκατομμύρια κουνουπιέρες για την πρόληψη της ελονοσίας. Μέσω της στήριξης της ΕΕ στην πρωτοβουλία GPE, το 2015, 72 εκατομμύρια περισσότερα παιδιά πήγαν στο δημοτικό σχολείο στις χώρες-εταίρους σε σύγκριση με το 2002.

Μέσω του προγράμματος Erasmus+, η ΕΕ βοήθησε χώρες-εταίρους να βελτιώσουν την απασχολησιμότητα των ατόμων. Το 2017, περισσότερες από 40 500 ατομικές επιχορηγήσεις κινητικότητας απονεμήθηκαν σε φοιτητές και προσωπικό, τουλάχιστον το ήμισυ εκ των οποίων διατέθηκε σε γειτονικές χώρες και χώρες της διεύρυνσης. Επιπλέον, περίπου 350 διεθνείς συμμετοχές σε συνεργατικά έργα του προγράμματος ««Ορίζων 2020»» στηρίχτηκαν με χρηματοδότηση από την ΕΕ ύψους περίπου 40 εκατ. EUR.

Ανανεωμένη έμφαση δόθηκε στην πολιτιστική διάσταση της ανάπτυξης και της διεθνούς συνεργασίας μετά την έγκριση των συμπερασμάτων του Συμβουλίου του Μαΐου του 2017 για τη «Στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις»¹³.

Ισότητα των φύλων και χειραφέτηση των γυναικών

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εξακολουθούν να πρωτοστατούν σε παγκόσμιο επίπεδο στην προώθηση της ισότητας των φύλων και στη χειραφέτηση γυναικών και κοριτσιών (ΣΒΑ 5). Η πρώτη έκθεση για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης της ΕΕ σε θέματα φύλου 2016-2020¹⁴ δημοσιεύτηκε το 2017¹⁵.

Η Επιτροπή παρακολουθεί προσεχτικά τις εξελίξεις αναφορικά με την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου στην περιοχή της διεύρυνσης. Τα ζητήματα αυτά εξετάζονται επίσης στο πλαίσιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και της Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης που αναφέρονται στη δέσμη μέτρων του 2017 για τη διεύρυνση¹⁶.

Έμφαση στη βία λόγω φύλου

Το 2017 σηματοδότησε την έναρξη της πρωτοβουλίας Spotlight¹⁷, μιας νέας εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΟΗΕ για την εξάλειψη κάθε μορφής βίας εις βάρος των γυναικών και των κοριτσιών. Η εν λόγω πρωτοβουλία, που χρηματοδοτήθηκε με 500 εκατ. EUR από την ΕΕ, αποσκοπεί στην επίτευξη μετασχηματισμού σε περιφερειακό επίπεδο, επικεντρώνοντας τις προσπάθειες στην Ασία, τον Ειρηνικό, την Αφρική (ιδίως την υποσαχάρια Αφρική), τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική.

¹³ Κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Προς μια στρατηγική της ΕΕ για διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις», JOIN(2016) 29 final, 8.6.2016· Συμπεράσματα του Συμβουλίου 9635/17.

¹⁴ Κοινό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας SWD(2015)182 final της 21.09.2015 με τίτλο «Ισότητα των φύλων και χειραφέτηση των γυναικών: μεταμορφώνοντας τις ζωές των κοριτσιών και των γυναικών μέσα από την πολιτική εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ 2016-2020», μετά το οποίο ακολούθησαν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου 13201/15 της 26.10.2015

¹⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-288-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3342_el.htm

¹⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/human-rights-and-democratic-governance/gender-equality/spotlight-initiative_en

Μετανάστευση, αναγκαστικές εκτοπίσεις και άσυλο

Η μετανάστευση και η κινητικότητα εξακολούθησαν να βρίσκονται στην κορυφή του ευρωπαϊκού θεματολογίου με το ενδιαφέρον να επικεντρώνεται στην οδό της κεντρικής Μεσογείου ως βασική πρόκληση, ενώ η Λιβύη παρέμεινε η κύρια χώρα αναχώρησης προς την ΕΕ. Ο μηχανισμός για τους πρόσφυγες στην Τουρκία συνέχισε να αντιμετωπίζει τις ανάγκες των προσφύγων και να φιλοξενεί κοινότητες στη χώρα, ενώ η Επιτροπή δέσμευσε τρία δισεκατομμύρια EUR το 2017.

Στα Δυτικά Βαλκάνια, η ΕΕ διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο προτείνοντας μέτρα απόκρισης σε ζητήματα προσφυγικής και μεταναστευτικής φύσης.

Μεικτή διαχείριση της μετανάστευσης στη Λιβύη

Το 2017, η Επιτροπή αποκρίθηκε άμεσα στις συστάσεις της κοινής ανακοίνωσης με τίτλο «Μετανάστευση στη διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου – Διαχείριση των ροών, διάσωση ανθρώπινων ζωών¹⁸», που δημοσιεύτηκε τον Ιανουάριο. Πολύ γρήγορα αναπτύχθηκε ένα πρόγραμμα αξίας 90 εκατ. EUR για την παροχή προστασίας και συνδρομής σε άτομα σε κατάσταση ανάγκης στη Λιβύη και για τη σταθεροποίηση των κοινοτήτων υποδοχής.

Επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια

Η πείνα στον κόσμο, η επισιτιστική και διατροφική ανασφάλεια αυξήθηκαν το 2017, με 38 εκατομμύρια περισσότερους ανθρώπους να υποφέρουν από την πείνα. Στην έκθεση «Global Report on Food Crises»¹⁹ (Παγκόσμια έκθεση για τις επισιτιστικές κρίσεις) που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο αναφέρεται ότι περισσότερα από 108 εκατομμύρια άτομα είναι θύματα επισιτιστικής κρίσης, ενώ κίνδυνος λιμού υπάρχει σε αρκετά κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.

Ως συνεισφορά στον ΣΒΑ 2, οι προσπάθειες της ΕΕ είχαν ως αποτέλεσμα την παροχή στοχευμένης θεματικής και διμερούς στήριξης, ιδίως με στόχο την αντιμετώπιση επισφαλών καταστάσεων και έκτακτων αναγκών σε ένα σύνολο χωρών, καθώς χορηγήθηκαν 140 εκατ. EUR σε συνδυασμό με 750 εκατ. EUR για την πρόληψη λιμών σε τέσσερις χώρες που θεωρείται ότι διατρέχουν κίνδυνο: τη Σομαλία, το Νότιο Σουδάν, την Υεμένη και τη Νιγηρία.

ΠΛΑΝΗΤΗΣ

Κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή (ΣΒΑ 13) εξακολουθεί να συνιστά μείζονα απειλή που επηρεάζει την παγκόσμια βιώσιμη ανάπτυξη. Το 2017, η περιοχή της Καραϊβικής επλήγη από αρκετούς σφοδρούς τυφώνες που καταδεικνύουν τον αντίκτυπο των συχνότερων ακραίων καιρικών φαινομένων. Η ΕΕ στηρίζει την πρωτοβουλία Global Framework for Disaster Risk Reduction (Παγκόσμιο πλαίσιο για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών) η οποία διενήργησε εκτιμήσεις των αναγκών την επομένη μιας καταστροφής (PDNA) και βοήθησε στην παροχή άμεσης στήριξης στην Καραϊβική μετά το χτύπημα του τυφώνα.

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί την κύρια προτεραιότητα για τις περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως για τα αναπτυσσόμενα μικρά νησιωτικά κράτη (ΑΜΝΚ) και τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ) ενώ η εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ Παγκόσμια Συμμαχία

¹⁸ JOIN(2017) 4 final της 25.1.2017.

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/global-report-food-crises-2017_en

για την Κλιματική Αλλαγή (GCCA+) εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τις χώρες αυτές ως κατά προτεραιότητα δικαιούχους.

Επίσης, η ΕΕ συνεργάστηκε με τις χώρες της G20 προκειμένου να παράσχει στήριξη για την πραγματοποίηση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών που αποφασίστηκαν στη σύνοδο κορυφής COP 21.

Περιβάλλον και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων

Το φυσικό κεφάλαιο, περιλαμβανομένων των γόνιμων εδαφών, των υδάτινων πόρων, των δασών, των ιχθυοποθεμάτων και της βιοποικιλότητας, αποτελεί τη ραχοκοκαλιά των οικονομιών πολλών χωρών-εταίρων και επηρεάζει σημαντικά τα μέσα διαβίωσης. Η προστασία και η βιώσιμη διαχείριση του φυσικού κεφαλαίου είναι ουσιαστικής σημασίας για την επίτευξη του θεματολογίου του 2030 (περιλαμβανομένων των ΣΒΑ 6, 12, 14 και 15).

Η ΕΕ συμμετείχε ενεργά στην 3η σύνοδο της Περιβαλλοντικής Συνέλευσης του ΟΗΕ που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο στο Ναϊρόμπι με τον τίτλο «Towards a pollution-free planet» (Για ένα πλανήτη χωρίς ρύπανση). Η ΕΕ δραστηριοποιήθηκε επίσης στον τομέα της προστασίας των ωκεανών, καθώς συμμετείχε στη Διάσκεψη του ΟΗΕ για τους Ωκεανούς, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2017 στη Νέα Υόρκη με στόχο την υλοποίηση του ΣΒΑ 14, και στην οργάνωση της Διάσκεψης «Οι Ωκεανοί μας» τον Οκτώβριο στη Βαλέτα.

Με τα μέσα διαβίωσης 1,6 δισεκατομμυρίων ανθρώπων να εξαρτώνται από τα δάση, η ΕΕ έχει ενεργό δράση στη βιώσιμη διαχείριση των δασών. Έχει συντελεστεί πρόοδος ως προς την υλοποίηση του σχεδίου δράσης της ΕΕ σχετικά με την επιβολή της δασικής νομοθεσίας, τη διακυβέρνηση και το εμπόριο (FLEGT)²⁰. Εθελοντικές συμφωνίες εταιρικής σχέσης (VPA) συνάφθηκαν με την Ονδούρα και τη Γουιάνα. Το 2017, η ΕΕ ηγήθηκε με επιτυχία της διευκόλυνσης της εταιρικής σχέσης για τα δάση της Λεκάνης του Κονγκό.

Περιβάλλον και φυσικοί πόροι στη Γειτονία

Το περιβάλλον και η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων συνιστά προτεραιότητα στη Νότια και Ανατολική Γειτονία της ΕΕ. Παράλληλα με τη στήριξη πρωτοβουλιών, όπως η διαχείριση των υδάτινων πόρων, η απορρύπανση και η διασυνοριακή συνεργασία, η δράση της ΕΕ έχει μετατοπιστεί προς την καθιέρωση κυκλικών οικονομιών με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές και αποδοτική χρήση των πόρων.

Βιώσιμη ενέργεια

Σε ένα έγγραφο εργασίας με τίτλο «Empowering Development»²¹ (Ενίσχυση της ανάπτυξης) που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2017, αποδεικνύεται πώς η συνεργασία στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας συμβάλλει στην υλοποίηση της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη. Η ΕΕ δρομολόγησε δράσεις για την «Ενεργειακή τροφοδότηση της Αφρικής»²² το 2017.

Στην Ανατολική Γειτονία, το έργο EU4Energy παρείχε στήριξη για μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας. Στη σύνοδο κορυφής των Δυτικών Βαλκανίων που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2017 στην Τεργέστη, εγκρίθηκε μια δέσμη μέτρων για τη συνδεσιμότητα με επιχορηγήσεις ύψους

²⁰ <http://www.euflegt.efi.int/flegt-action-plan>

²¹ SWD(2017) 482 final της 15.12.2017

²² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/factsheet-5-energise-africa_en.pdf

194 εκατ. EUR οι οποίες πέτυχαν μόχλευση επενδύσεων ύψους 500 εκατ. EUR για περιφερειακά έργα που αποσκοπούσαν στη βελτίωση των μεταφορικών και ενεργειακών συνδέσεων.

Ανανεώσιμη ενέργεια στην Αφρική

Στα τέλη του 2017, η Ζάμπια, το Μπενίν, η Ακτή Ελεφαντοστού και η Νιγηρία είχαν διαθέσει ποσό ύψους 85 εκατ. EUR στην πρωτοβουλία για τη χρηματοδότηση της ηλεκτροδότησης (ElectriFI) σε έργα που αποσκοπούσαν στη σύνδεση 452 000 νέων νοικοκυριών με τα δίκτυα παροχής ηλεκτρισμού, την παραγωγή επιπλέον 88 MW νέας ανανεώσιμης ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών κατά περίπου 200 000 τόνους ισοδύναμου CO₂ ετησίως.

ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Η ΕΕ εφάρμοσε μια νέα προσέγγιση στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα²³ με στόχο την επίτευξη βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης το 2017. Η πλατφόρμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη των επιχειρήσεων της Αφρικής (SB4A), η οποία συνδέεται με το ΕΕΣ, μπορεί να δημιουργήσει ένα φόρουμ όπου ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να προσδιορίσει τους περιορισμούς που τίθενται για τις επενδύσεις (συμβάλλοντας στον ΣΒΑ 8).

Τον Νοέμβριο του 2017, η ΕΕ θέσπισε μια νέα στρατηγική σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο με τίτλο «Επίτευξη ευημερίας μέσω του εμπορίου και των επενδύσεων»²⁴ η οποία βασίζεται σε δέκα χρόνια παρεμβάσεων της ΕΕ. Δίνει έμφαση στην παροχή στήριξης σε χώρες-εταίρους και τις βιομηχανίες τους με σκοπό τη μετάβαση σε προϊόντα και υπηρεσίες μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ενδοπεριφερειακού εμπορίου καθώς και του εμπορίου με την ΕΕ.

Γεωργική ανάπτυξη

Τα δύο τρίτα των φτωχών παγκοσμίως εξαρτώνται από τη γεωργία για να εξασφαλίσουν τα μέσα διαβίωσής τους και πολλές αναπτυσσόμενες χώρες εξακολουθούν να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το εμπόριο λίγων μόνο εμπορευμάτων.

Η ΕΕ στηρίζει δράσεις διαχείρισης γης σε περίπου 40 χώρες με συνολικό προϋπολογισμό σχεδόν 240 εκατ. EUR. Στο Περού και την Ονδούρα, η ΕΕ χρηματοδότησε δράσεις για την προστασία των δικαιωμάτων εγγείου ιδιοκτησίας των αυτόχθονων πληθυσμών και για τη διασφάλιση βασικών περιουσιακών στοιχείων για τους εν λόγω πληθυσμούς (συνεισφορά στον ΣΒΑ 2).

Η AgriFI στηρίζει την παραγωγή φασολιών

Το 2017, δρομολογήθηκαν αρκετά προγράμματα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας χρηματοδότησης της γεωργίας (AgriFI)²⁵, μεταξύ αυτών μια ανάλυση της αλυσίδας αξίας για τα πράσινα φασολάκια στην Κένυα, η οποία κατέδειξε ότι η επένδυση στήριζε τα μέσα διαβίωσης περίπου 52 000 μικροκαλλιεργητών.

Υποδομές, πόλεις και ψηφιοποίηση

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/economic-growth/private-sector-development/funding_en

²⁴ COM(2017) 667 final της 13.11.2017

²⁵ <https://www.edfi.eu/facility/agrifi/>

Προκειμένου να συντελεστεί πρόοδος στο θεματολόγιο του 2030 απαιτείται η κατασκευή ανθεκτικών υποδομών, η προαγωγή της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς εκβιομηχάνισης και η υποστήριξη της καινοτομίας (ΣΒΑ 9).

Η ΕΕ συνέβαλε στον συντονισμό του κοινού προγράμματος δράσης Αφρικής-ΕΕ για τις υποδομές και συμμετείχε στο διοικητικό συμβούλιο του προγράμματος για την πολιτική των μεταφορών στην Αφρική στηρίζοντας τις αφρικανικές κυβερνήσεις και τις περιφερειακές οικονομικές κοινότητες στον τομέα της πολιτικής και της στρατηγικής.

Η ταχεία αστικοποίηση, ιδίως στην Ασία και την Αφρική, θέτει μείζονες αναπτυξιακές προκλήσεις. Το 2017 σηματοδότησε την ανάπτυξη του προγράμματος Διεθνής Αστική Συνεργασία (IUC)²⁶ με το οποίο ανταλλάσσονται βέλτιστες αστικές πρακτικές μεταξύ πόλεων της ΕΕ και πόλεων σε στρατηγικές χώρες-εταίρους, όπως η Ινδία και η Κίνα, καθώς και τη συμπερίληψη στο ΕΕΣ ενός ειδικού επενδυτικού πλαισίου για τις «Βιώσιμες πόλεις» (ΣΒΑ 11).

Το Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ στις Ανατολικές Γειτονικές Χώρες

Η πρωτοβουλία της ΕΕ με τίτλο Σύμφωνο των Δημάρχων (CoM) στηρίζει δήμους στην Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Γεωργία, τη Μολδαβία και την Ουκρανία με στόχο την υλοποίηση ενεργειακών και κλιματικών δεσμεύσεων. Μέσα από την παροχή στοχευμένων επιχορηγήσεων σε έργα, η ΕΕ συνεισφέρει στον στόχο τους για περιορισμό των εκπομπών CO₂ κατά 30 % έως το 2030. Περισσότεροι από 300 δήμοι στην περιοχή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης έχουν υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων.

Στην επιχειρησιακή λειτουργία των ψηφιακών δράσεων που προβλέπονται στο υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας με τίτλο «Digital4Development»²⁷ για το 2017 περιλαμβάνονταν έργα υποδομών οπτικών ινών, η ενίσχυση της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας υποδομών και δικτύων πληροφοριών ζωτικής σημασίας, και η στήριξη καθολικά προσβάσιμης και οικονομικά προσιτής ευρυζωνικότητας σε ολόκληρη την Αφρική.

ΕΙΡΗΝΗ

Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστή διακυβέρνηση

Η ΕΕ επιβεβαίωσε την άνευ όρων στήριξή της στη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη χρηστή διακυβέρνηση παγκοσμίως (ΣΒΑ 16), καθώς και τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει με το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΜΔΑΔ).

Το 2017 η εφαρμογή των σχεδίων δράσης για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα συνεχίστηκε με μια πρώτη έκθεση υλοποίησης τον Ιούνιο του 2017²⁸. Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ υποστηρίχτηκαν μέσω δύο μηχανισμών: Υποστήριξη της δημοκρατίας και Media4Democracy, με στόχο να προωθηθεί η δημιουργία ικανοτήτων στον τομέα της υποστήριξης της δημοκρατίας και, αντίστοιχα, της ελευθερίας της έκφρασης. Τον Σεπτέμβριο διενεργήθηκε μια παγκόσμια εκστρατεία EU4Democracy.

Προτεραιότητα στα θεμελιώδη ζητήματα της διεύρυνσης

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/international/pdf/iuc_leaflet_en.pdf

²⁷ SWD(2017) 157 final της 02.05.2017

²⁸ SWD(2017) 254 final της 27.6.2017

Η προσέγγιση «προτεραιότητα στα θεμελιώδη ζητήματα» εξακολουθεί να βρίσκεται μεταξύ των προτεραιοτήτων της πολιτικής διεύρυνσης, διασφαλίζοντας ότι οι χώρες ιεραρχούν κατά προτεραιότητα μεταρρυθμίσεις σε τομείς όπως το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, οι δημοκρατικοί θεσμοί και η δημόσια διοίκηση κατά τα πρώτα στάδια της διαδικασίας προσχώρησης.

Τον Μάρτιο, εγκρίθηκαν οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού²⁹ οι οποίες περιγράφουν τη γενική στρατηγική και τους στόχους της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι πολιτικές και οι δράσεις της ΕΕ υποστηρίζουν την ενίσχυση των συστημάτων των χωρών-εταίρων, περιλαμβανομένης της προστασίας του παιδιού.

Στήριξη της μεταρρύθμισης του δικαστικού συστήματος στην Τυνησία

Το 2017, η ΕΕ ανανέωσε τη στήριξή της στον τομέα της δικαιοσύνης της Τυνησίας εγκρίνοντας την τρίτη φάση του προγράμματος *Programme d'Appui à la Réforme de la Justice III* (70 εκατ. EUR) σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης. Το πρόγραμμα θα ενισχύσει την ανεξαρτησία και την αμεροληψία του δικαστικού σώματος, διευρύνοντας ταυτόχρονα την πρόσβαση των πολιτών στη δικαιοσύνη.

Ανθεκτικότητα και επισφαλείς καταστάσεις

Το 2017 η κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα»³⁰ επέτρεψε στην ΕΕ να ανανεώσει τη διατομεακή δέσμευσή της υπέρ της ανθεκτικότητας. Η πιλοτική διαδικασία που εφαρμόστηκε σε έξι χώρες (Τσαντ, Ιράκ, Μιανμάρ, Νιγηρία, Σουδάν, Ουγκάντα) λειτούργησε ως δοκιμή για την ευρύτερη σχέση μεταξύ ανθρωπισμού/ανάπτυξης / ειρήνης.

Το 2017, οι εργασίες για την ανθεκτικότητα και την αντιμετώπιση επισφαλών καταστάσεων επικεντρώθηκαν σε τέσσερις τομείς: ενίσχυση του πλαισίου ανθεκτικότητας· ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης σε εξωτερικές συγκρούσεις και κρίσεις βασισμένης στην υφιστάμενη συνολική προσέγγιση· ενίσχυση της σημασίας της ανθεκτικότητας σε καταστάσεις συγκρούσεων και κρίσεων· και στήριξη στον διεθνή διάλογο σχετικά με την οικοδόμηση ειρήνης και κράτους (IDPS) τον οποίο διεξάγουν οι ίδιες οι ευάλωτες χώρες.

Ασφάλεια

Το 2017 κατέδειξε ακόμη μια φορά τον βασικό ρόλο της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας. Η τροποποίηση του κανονισμού για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (IcSP), την ανάπτυξη ικανοτήτων για τη στήριξη της ασφάλειας και της ανάπτυξης (CBSD)³¹, τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2017. Η μείζων αυτή εξέλιξη στον τομέα της πολιτικής επιτρέπει τη συνεργασία της ΕΕ με στρατιωτικούς παράγοντες για την υλοποίηση αναπτυξιακών στόχων υπό σαφώς καθορισμένες συνθήκες.

Ο μηχανισμός IcSP συνέβαλε σε ειρηνικές πολιτικές μεταβάσεις, λόγου χάρη στην Κένυα ή στη Γκάμπια, και συνέχισε να στηρίζει την ειρηνευτική διαδικασία για την Κολομβία, καθώς και τον διάλογο Κοσσυφοπεδίου-Σερβίας, πρωτοβουλίες μεσολάβησης στην περιοχή του δέλτα του Νίγηρα της Νιγηρίας, μεταξύ των κοινοτήτων Τεμπού και Τουαρέγκ στον Νίγηρα, καθώς και μεταξύ

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_2017.pdf

³⁰ JOIN(2017) 21 final της 7.6.2017

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2306 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2017

Γουατεμάλας και Μπελίζε. Νέες δράσεις στο Αφγανιστάν, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στο Κοσσυφοπέδιο³², στη Λιβύη, στον Νίγηρα και στη Σομαλία συμπλήρωσαν άμεσα το έργο των αποστολών της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ).

Σε συνδυασμό με εν εξελίξει προγράμματα στην Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία, τη Γεωργία, το Μάλι και την Ουκρανία, ο μηχανισμός IcSP συμπλήρωσε άμεσα τις 12 από τις 16 συνεχιζόμενες αποστολές ΚΠΑΑ.

Αποστολές ΚΠΑΑ παγκοσμίως

Στις 16 αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ περιλαμβάνονται τρεις εκτελεστικές στρατιωτικές επιχειρήσεις (επιχείρηση SOPHIA, επιχείρηση ATALANTA και επιχείρηση EUFOR ALTHEA) και τρεις μη εκτελεστικές στρατιωτικές εκπαιδευτικές αποστολές (εκπαιδευτικές αποστολές της ΕΕ στην Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία, στο Μάλι και στη Σομαλία). Υπάρχουν επίσης μια εκτελεστική μη στρατιωτική αποστολή (αποστολή της ΕΕ για την επιβολή του κράτους δικαίου (EULEX) στο Κοσσυφοπέδιο), μια μη στρατιωτική αποστολή παρακολούθησης (αποστολή παρακολούθησης της ΕΕ (EUMM) στη Γεωργία), μια αποστολή που αφορά μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης (ΜΟΕ) (συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ράφα για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (EUBAM)), τέσσερις αποστολές ανάπτυξης ικανοτήτων, μια αστυνομική αποστολή της ΕΕ για τα παλαιστινιακά εδάφη (EUROPOL CORPS), αποστολές ανάπτυξης ικανοτήτων της ΕΕ (CAP) στη Σομαλία, το Μάλι και τον Νίγηρα, και δύο συμβουλευτικές αποστολές (EUAM Ukraine και EUAM Iraq).

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την εξωτερική δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας που εγκρίθηκαν τον Ιούνιο του 2017³³ ενισχύουν περαιτέρω το δίκτυο εμπειρογνομόνων σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας στις αντιπροσωπείες της ΕΕ και επιτυγχάνουν μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών δράσεων στον τομέα της ασφάλειας ενισχύοντας τον ρόλο των οργανισμών της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών σε σχέση με τρίτες χώρες.

Όσον αφορά τη συνεργασία ΕΕ-NATO, αποφασίστηκε η υλοποίηση της πρώτης κοινής δέσμης προτάσεων (42 δράσεις) που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της κοινής δήλωσης του Ιουλίου του 2016. Τον Δεκέμβριο του 2017, τα δύο Συμβούλια ενέκριναν μια κοινή δέσμη νέων προτάσεων που συνίστανται σε 32 επιπρόσθετες δράσεις και διευρύνουν τη συνεργασία σε μείζονα πεδία, όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, οι γυναίκες, η ειρήνη και ασφάλεια και η στρατιωτική κινητικότητα.

Σταθερότητα

Η ΕΕ στηρίζει δράσεις σταθεροποίησης στη Λιβύη, οι οποίες επικεντρώνονται στην αποκατάσταση βασικών υποδομών, στην άρση ναρκωπεδίων για ανθρωπιστικούς λόγους, και στην οικοδόμηση εθνικής συναίνεσης μέσω της παροχής στήριξης στη διαμεσολάβηση.

Το έγγραφο «Στοιχεία μιας στρατηγικής της ΕΕ για τη Συρία: Ενίσχυση των προσπάθειών για την οικοδόμηση της ειρήνης»³⁴ εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2017 και έθεσε τους βασικούς στόχους των

³² Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου

³³ <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-counterterrorism/>

³⁴ JOIN(2017) 11 final της 14.3.2017

δράσεων της ΕΕ, ώστε να συμβάλουν στον τερματισμό του πολέμου και να προαγάγουν μια γνήσια πολιτική μετάβαση.

Πυρηνική ασφάλεια

Μέσα από την πολυδιάστατη προσέγγισή του στην αντιμετώπιση της πυρηνικής ασφάλειας, της υγείας, του περιβάλλοντος και συναφών ζητημάτων, το πρόγραμμα του Μηχανισμού στον τομέα της Πυρηνικής Ασφάλειας (ΜΣΠΑ) συμβάλλει σε πολλούς μείζονες τομείς της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη, περιλαμβανομένων βασικών δράσεων προτεραιότητας στην Ουκρανία, την Κεντρική Ασία και το Ιράν.

Ειρήνη & ευημερία στο Ιράν

Ο ΜΣΠΑ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην πρακτική εφαρμογή της διπλωματικής συμφωνίας με το Ιράν, του Κοινού Συνολικού Σχεδίου Δράσης (ΚΣΣΔ), γεγονός που αποτελεί ορόσημο για τις διεθνείς συμφωνίες μη διάδοσης και ισχυρή συνεισφορά για την ειρήνη στην περιοχή. Το πρώτο έργο για τη στήριξη της ιρανικής ρυθμιστικής αρχής πυρηνικής ενέργειας ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2017.

ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, την κοινότητα δωρητών και διεθνείς οργανισμούς

Κεντρικό στοιχείο για την επιτυχία του θεματολογίου του 2030 είναι η ενίσχυση των μέσων υλοποίησης και η ανανέωση της παγκόσμιας εταιρικής σχέσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΣΒΑ 17).

Η ΕΕ και ο ΟΗΕ είναι αναντικατάστατοι εταίροι στην προσπάθεια για την επίτευξη ειρήνης και ασφάλειας. Το 2017, η ΕΕ εξακολούθησε να εμπλέκεται σε διαδικασίες του ΟΗΕ που σχετίζονται με την ανάπτυξη, περιλαμβανομένου του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου και του Φόρουμ για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

Η ΕΕ έχει ενισχύσει περαιτέρω τη συνεργασία της με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Είκοσι τρεις συμφωνίες-πλαίσια εταιρικής σχέσης συνάφθηκαν με πλατφόρμες της κοινωνίας των πολιτών. Το 2017 δημοσιεύτηκε έκθεση σχετικά με τη συνεργασία της ΕΕ με την κοινωνία των πολιτών³⁵.

Αρκετοί διάλογοι πραγματοποιήθηκαν το 2017 σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική με χορηγούς εκτός ΕΕ, μεταξύ άλλων από την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Δημοκρατία της Κορέας και τις ΗΠΑ.

Το 2017, ο Μηχανισμός Εταιρικής Σχέσης (PI) εξακολούθησε να διαμορφώνει και να υλοποιεί την εξωτερική διάσταση των εσωτερικών πολιτικών, διασυνδέοντας διάφορους τομείς πολιτικής. Στις δράσεις περιλαμβάνονται παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή και η προστασία του περιβάλλοντος (λ.χ. καθαρή ενέργεια)· η διεθνής διάσταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»³⁶· η ενίσχυση της πρόσβασης σε αγορές και η προώθηση εμπορικών, επενδυτικών και επιχειρηματικών ευκαιριών για επιχειρήσεις από την ΕΕ (με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ)· και η δημόσια διπλωματία.

³⁵ <https://europa.eu/capacity4dev/policy-forum-development/documents/eu-cso-report-1>

³⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2017, η Επιτροπή συνέχισε να συνεργάζεται στενά με διεθνείς εταίρους, όπως οι G7, οι G20, η Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ και ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί και υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ δράσεων με εταίρους σε όλο τον κόσμο, μέσω του πλαισίου αποτελεσμάτων της ΕΕ όσον αφορά τη διεθνή ανάπτυξη και τη συνεργασία.

Τα έργα και τα προγράμματα που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ και ολοκληρώθηκαν από τα μέσα του 2016 έως τα μέσα του 2017 συνέβαλαν στην παραγωγή των εξής αποτελεσμάτων:

ΑΝΘΡΩΠΟΙ

1 492 000 γυναίκες σε αναπαραγωγική ηλικία και παιδιά κάτω των πέντε ετών επωφελήθηκαν από **προγράμματα που σχετίζονται με τη διατροφή**.

12 437 000 παιδιά εγγράφηκαν στην **πρωτοβάθμια εκπαίδευση**, 3 377 000 παιδιά εγγράφηκαν στη **δευτεροβάθμια εκπαίδευση**

3 096 000 τοκετοί πραγματοποιήθηκαν με την υποστήριξη εξειδικευμένου υγειονομικού προσωπικού, **με αποτέλεσμα τη μείωση της μητρικής θνησιμότητας**

Διανεμήθηκαν 136 000 000 κουνουπιέρες επεξεργασμένες με εντομοκτόνο, **με αποτέλεσμα την πρόληψη της εξάπλωσης της ελονοσίας**³⁷.

ΠΛΑΝΗΤΗΣ

16 140 000 εκτάρια προστατευμένων περιοχών έτυχαν διαχείρισης με αποτέλεσμα να **διασφαλιστεί η βιολογική ποικιλότητα** και να διατηρηθεί η φυσική κληρονομιά

Δόθηκε σε 3 438 000 άτομα πρόσβαση σε **υπηρεσίες βιώσιμης ενέργειας**.

ΕΥΗΜΕΡΙΑ

757 000 άτομα εξασφάλισαν έγγεια ιδιοκτησία, αυξάνοντας τα περιουσιακά στοιχεία τους ώστε να απολαμβάνουν **βιώσιμα μέσα διαβίωσης μέσω της γεωργίας**

Δόθηκε πρόσβαση σε 1 844 000 άτομα σε οδικό δίκτυο που μπορεί να λειτουργεί **υπό κανονικές συνθήκες όλο τον χρόνο**

166 000 άτομα επωφελήθηκαν από επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση ή από προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της **απασχολησιμότητας**

ΕΙΡΗΝΗ

309 000 άτομα επωφελήθηκαν άμεσα από **δικαστική συνδρομή**, με αποτέλεσμα τη διασφάλιση ισότητας ενώπιον του νόμου.

1 420 000 άτομα επωφελήθηκαν άμεσα από προγράμματα με στόχο την υποστήριξη **των μη στρατιωτικών διαδικασιών οικοδόμησης της ειρήνης μετά τη σύγκρουση και την πρόληψη των συγκρούσεων**.

³⁷ Η συνεχιζόμενη στήριξη της ΕΕ στο Διεθνές ταμείο για την καταπολέμηση του AIDS, της φυματίωσης και της ελονοσίας συνέβαλε στο εν λόγω αποτέλεσμα.